

ระเบียบกรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์หรือเลขตัวรถ
สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
พ.ศ. ๒๕๕๔

ตามที่ได้มีระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถ และเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่ได้มีประกาศใช้บังคับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๒ ทำให้โครงสร้างส่วนราชการภายในกรมการขนส่งทางบก เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นไปด้วย ความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบก จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด และตอกเลขเครื่องยนต์หรือเลขตัวรถสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด และตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๙

บรรดา ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้ง กับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรมการขนส่งทางบก รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้ “เลขตัวรถ” หมายถึง เลขคัสซีสำหรับรถที่มีโครงคัสซีหรือเลขตัวถัง สำหรับรถที่ไม่มีโครงคัสซี

หมวด ๑

การกำหนดและตอกเลขตัวรถ

ข้อ ๖ รถดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดและตอกเลขตัวรถ

(๑) ไม่มีเลขตัวรถจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๒) มีเลขตัวรถตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ได้ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถ มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) มีเลขตัวรถ แต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย เนื่องจากสนิมกัดกร่อน อุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๔) มีเลขตัวรถแต่ภายหลังมีการเปลี่ยนชิ้นส่วนของตัวถังหรือโครงสร้างที่มีเลขตัวรถตอกอยู่ โดยชิ้นส่วนที่เปลี่ยนใหม่นั้นไม่มีหมายเลข และเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๕) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเพราะเหตุโจรกรรม โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐานว่าเป็นรถคันเดิมที่ถูกโจรกรรมไป

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๖) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากรหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถ อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) มีเลขตัวรถแต่ซ้ำซ้อนกับรถคันอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ทั้งนี้ การซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง เว้นแต่ไม่สามารถติดตามรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลังได้ และเจ้าของรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนยินยอมให้กำหนดและตอกเลขตัวรถ ให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนได้

ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ เช่น มีวันจดทะเบียนวันเดียวกัน เป็นต้น ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันใดคันหนึ่งที่เห็นสมควร ตามความเหมาะสม

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์การกำหนดเลขตัวรถ ประกอบด้วยตัวเลข ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มที่หนึ่ง มี ๒ หลัก เป็นรหัสจังหวัดที่รถจดทะเบียนหรือจะจดทะเบียน (ยกเว้น จังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดบึงกาฬ มี ๓ หลัก) กรณีเป็นสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ให้กำหนดเป็น ๓ หลัก โดยเลข ๒ หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ ๓ เป็นเลขลำดับที่จัดตั้งสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่ง จังหวัดสาขาก่อนหลัง แล้วแต่กรณี

(๒) กลุ่มที่สอง มี ๔ หลัก เป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี

(๓) กลุ่มที่สาม มี ๒ หลัก เป็นเลขสองตัวสุดท้ายของปี พ.ศ. ที่ทำการตอกเลข การกำหนดรหัสจังหวัดต่าง ๆ ในการตอกเลขตัวรถ ให้กำหนดตามรหัสประจำจังหวัด ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๘ ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขตัวรถ

(๑) ให้ตอกที่โครงสร้างบริเวณหน้าล้อหน้าด้านซ้าย หรือบริเวณอื่นที่เหมาะสม ในกรณีเป็น รถไม่มีโครงสร้างให้ตอกที่บริเวณเข้าใช้ค้อพหน้าด้านซ้ายของตัวถังรถ หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม

(๒) ให้ใช้เลขอารบิกตอกเรียงลำดับกลุ่มตามแนวนอน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็น ให้ตอกตามแนวตั้ง หรือตามความเหมาะสม

ข้อ ๙ เมื่อทำการตอกเลขแล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจสภาพรถจัดทำสมุดคู่มือการตอกเลขตัวรถ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขที่ตอก ตำแหน่ง วัน เดือน ปี ชนิดรถ เลขทะเบียนรถ และลอก ลายเลขที่ตอกติดไว้ในสมุดคู่มือการตอกเลขและบันทึกการตรวจสภาพหรือตรวจสอบรถ ลงลายมือชื่อ ผู้กำหนดและตอกกำกับไว้ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์

หมวด ๒

การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

ข้อ ๑๐ เครื่องยนต์ดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

(๑) เครื่องยนต์สำหรับรถที่ไม่มีหมายเลขจากผู้ผลิต ซึ่งเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง

(๒) รถที่เครื่องยนต์มีหมายเลขกำหนดไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) รถที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย เนื่องจากสนิมกัดกร่อน อุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์เดิมของรถตามหลักฐาน ให้ส่งกองพิสูจน์ หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง

(๔) รถที่เจ้าของได้เปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่มีหมายเลข โดยชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่เปลี่ยนใหม่ไม่มีหมายเลข และเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง

(๕) รถที่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืน และเลขเครื่องยนต์มีร่องรอยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้ง มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๖) รถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้องแต่ไม่มีเลขเครื่องยนต์หรือมีแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของเครื่องยนต์อาจขอให้ส่วนราชการ ที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) รถที่มีเลขเครื่องยนต์ซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์ของรถคันอื่น หรือซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์อื่นที่ได้ส่งบัญชีไว้ หรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีไว้มีหมายเลขซ้ำซ้อนกัน ซึ่งการซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถหรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนหรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีลำดับหลัง

ข้อ ๑๑ การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเว้นแต่ตัวเลขกลุ่มที่สอง ซึ่งเป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกเลขเครื่องยนต์ในแต่ละปี ให้กำหนดเป็นเลข ๓ หลัก

ข้อ ๑๒ ให้ตอกเลขเครื่องยนต์ที่เสื่อสุบของเครื่องยนต์หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม และให้นำความในข้อ ๘ (๒) และข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การอนุญาตให้กำหนดและตอกเลข

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑, ๒, ๓, ๔ หรือ ๕ ขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นผู้อนุญาตให้กำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์หรือเลขตัวรถในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

เทียนโชติ จงพีร์เพียร

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

รหัสประจำจังหวัด

ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด
กรุงเทพมหานคร	01	หนองคาย	40	สุพรรณบุรี	70
ชัยนาท	10	เลย	41	กาญจนบุรี	71
สิงห์บุรี	11	อุดรธานี	42	นครปฐม	72
ลพบุรี	12	นครพนม	43	ราชบุรี	73
อ่างทอง	13	สกลนคร	44	สมุทรสาคร	74
สระบุรี	14	ขอนแก่น	45	สมุทรสงคราม	75
พระนครศรีอยุธยา	15	กาฬสินธุ์	46	เพชรบุรี	76
ปทุมธานี	16	มหาสารคาม	47	ประจวบคีรีขันธ์	77
นนทบุรี	17	ร้อยเอ็ด	48	ชุมพร	80
สมุทรปราการ	18	มุกดาหาร	49	ระนอง	81
นครนายก	20	หนองบัวลำภู	401	สุราษฎร์ธานี	82
ปราจีนบุรี	21	บึงกาฬ	402	พังงา	83
ฉะเชิงเทรา	22	เชียงใหม่	50	นครศรีธรรมราช	84
ชลบุรี	23	แม่ฮ่องสอน	51	กระบี่	85
ระยอง	24	เชียงใหม่	52	ภูเก็ต	86
จันทบุรี	25	พะเยา	53	พัทลุง	90
ตราด	26	น่าน	54	ตรัง	91
สระแก้ว	27	ลำพูน	55	สงขลา	92
ชัยภูมิ	30	ลำปาง	56	สตูล	93
ยโสธร	31	แพร่	57	ปัตตานี	94
อุบลราชธานี	32	อุตรดิตถ์	60	ยะลา	95
ศรีสะเกษ	33	สุโขทัย	61	นราธิวาส	96
บุรีรัมย์	34	ตาก	62		
นครราชสีมา	35	พิษณุโลก	63		
สุรินทร์	36	กำแพงเพชร	64		
อำนาจเจริญ	37	พิจิตร	65		
		เพชรบูรณ์	66		
		นครสวรรค์	67		
		อุทัยธานี	68		